

APŽVALGA

CHICAGIEČIAI ORGANIZUOJA "PAŽANGĄ."

Tarp pažangiųjų Chicago lietuvių kilo sumanymas įkurti tokią organizaciją, kurioje galėtų veikti visi pirmieji, nežiūrint kokio jų politinio įsitikinimo. Jau duotas jai ir vardas—"Pažanga."

Vienas pažangiųjų aiškina "Naujiencėse", kad tokios organizacijos būtina reikalinga dabartinės mūsų visuomenės gyvenimo sąlygoms. Girdi:

"Buvo laikai, kada netoli kiekvienas labiau inteligentiškas, pažangus, laisviau ir plačiau mąstantis Amerikos lietuvis stoji į Liet. Socialistų Sąjungą. Vieni pasiliko joje ilgiau, kiti trumpiau, bet kelios dešimtys tukstančių jų perėjo per ją. Negalima sakyti, kad visi jos nariai buvo socialistai. Kitos pažangios organizacijos nebuvo, kuri dalyvautų visuomeniniame judėjime ir dirbtų kultūrinį darbą. Sąjunga leido laikraštį, knygas, jos kuopos ir rajonai rengė prakalbas, paskaitas, teatrus, koncertus, steigė choras, mokyklas, knygynus. Sąjungos pagalba lietuvių kultūrinis darbas sparčiau, pažangus judėjimas augo milžiniškai, pažangiųjų tarpe buvo draugiškumas, susipratimas ir ganėtina dirva jaunims ir seniems tobulinti savo gabumus ir dirbti."

"Kova prieš klerikalizmą, prietarus, tamsumą ir Rusijos carizmą burė visus pažangiuosius talkon."

"Padėtis pakitėjo: Rusijoje įsikūrė bolševizmas, Lietuva tapo nepriklausoma. Amerikos lietuvių spėjo labiau apsisviesti ir prisitaikyti prie vietos aplinkybių, atėvėybė iš Lietuvos tapo suvaržyta. Pažangieji dėl pasikeitusių sąlygų gyvenime susiskaldė į frakcijas, gi didžiama neturi jokios organizacijos..."

"Neturėdami vienos, skaitlingos, tinkamai susitvarkiusios organizacijos, jie negali tinkamai veikti, į artimesnį kontaktą sueti, visuomenėje įtakos palaikyti, nuo priešų apsiginti, savo idealus įkūnyti, jaunimui progos duoti lavintis ir šviestis ir visuomenės darbe dirbti. Frakcijos gali gyvuoti, savo užsisiurimus varinėti ir savo darbą dirbti, bet visa pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė privalo turėti bendrą organizaciją, kurios pagalba ji galėtų dar labiau šviestis, da labiau kultūriškai, da stipriau visuomenėje įsigalėti, jos eigą ir simpatijas savo pusėn pakreipti."

Pasitaiko, esą, kad neturint pažangiesiems savo organizacijos, kai kuriuos jų pritraukia prie savęs net atžagareiviai.

Todel—

"Ne dėl politikos, o dėl visuomeninio ir kultūrinio darbo pažangieji turi susiorganizuoti. Politikoj lai kiekvienas veikia sulig savo išmanymo. Juo labiau pasivies, juos dažniau su pažangiaisiais maišysis, tuo daugiau išmanys."

"Maždaug šitokiais sumetimais vaduodamies nemazas Chicago lietuvių veikėjų skaitlius nutarė kurti Pažangą—visuomeninio veikimo ir kultūros sąjungą."

Nėra abejonės, kad tame, kas aukščiau pasakyta, yra daug tiesos. Caro valdžia, prieš kurią Amerikos lietuvių Socialistų Sąjunga daugiausia kovojo, jau nuversta. Nepriklausoma Lietuvos respublika, kurios mes taip energingai siekėm, jau

gyvuoją. Tačiau ne dėl to mūsų Sąjunga nustojo augti, kad šitie tikslai buvo pasiekti, o dėl to, kad jos veikėjai paseno. Socialistinis judėjimas Amerikoje jau perėjo iš ateivių tarpo į čia gimusių jaunimą. Tą aiškiai parodė "šiaudinis balsavimas" Amerikos universitetuose prezidento rinkimų metu. Columbijos Universitete, didžiausioje mokykloje, didžiausioje Amerikoje socialistų kandidatas Norman Thomas gavo daugiau balsų, negu Hooveris ar Rooseveltas.

Jeigu amerikonių pažangioji inteligentija gali eiti su socialistais, tai lietuvių pažangiejiems, mums rodosi, irgi nereikėtų atskiros organizacijos.

Šviesesnį ir kiltesnį idealo už socializmą pasaulyje nėra. Jei kam nerupi tas idealas, kurio siekia milijonai žmonių, vargiai tam rūpės bespalvė organizacija, kokia žada būti "Pažanga."

KO KUN. BRIŠKA KABINAS PRIE "NAUJIEŲ"?

Mes jau rašėm "Keleivį", kad kunigas Briška apskundė "Naujiencėse", reikalaujdamas \$50,000 "altyginimo" už paskelbimą nemalonioms žinioms.

Nors toji žinia buvo "tėveliui" Briškai nemaloni, bet ji yra teisinga ir jokių finansinių nuostolių negalėjo jam padaryti nei dabar, nei ateityje.

Toj žinioj buvo pasakyta, kad vargoninink B. Lauraitis užvedęs prieš jį bylą ir reikalaujantis \$15,000 už padarytą jam skriaudą. "Naujiencėse" sako, kad šita byla yra užrekorduota teisme ir jos turinčios jos nuorašą. Tai kogi tas Romos tarnas prie lietuvių dienraščio kabinasi?

"Naujienu" redakcija spėja taip:

"Mums tenka manyti, kad Briška nori 'Naujiencėse' nugąsdinti ir priversti jas nerašyti apie tai, kad jisai turi bylą su p. Lauraičiu. Už jo nugaros yra, beje, dar kitas asmuo, kuris ir pats grąsino 'Naujiencėse' iškelti bylą už tai, kad jose buvo keletą kartų apie jį rašyta. Dar tiek to. Tegu jie skundžia. Publikai bus įdomu žinoti, kodėl Briška taip nusigando paminėjimo 'Naujiencėse' apie jo bylą su p. Lauraičiu, kad jisai net šoko reikalaui iš mus \$50,000. Mes tikimės, kad savo laiku ta priežastis pilnai paaiškės visiems."

Aišku, kad kitokio pamato šitai bylai nėra, kaip tik piktnaudžiavimas ir kerštas.

NEMOKA RIMTAI KALBĖTI.

"Argentinios žinios", kurios vadina save "tautiskos minties savaitraščiu", praneša 45-tame savo numeryje, kad komunistų "Rytojus", nekuriam laikui sustojęs, dabar vėl pasirodė. Ir paduodamas tą žinią "tautiskos minties savaitraštis" tuojaus pradeda "Rytojus" leidėjus koliot. Tik pasiklausykite, kaip ta "tautiskoji mintis" liejasi iš tautiskos burnos:

"Moraliai ir visokiaporiu smukus žulikių klika, save vadinant 'komunistais', kurie per savo nemokšišką šlamštą 'Rytojų' keli metai biauarojo Lietuvos garbę ir demoralizavo vietos lietuvių visuomenę, kurie kriminalizmu atsiduodančiais nėjais, namais ir pre-

FRANCUZŲ BURŽUAZIJS PAGARBA SAVO "TIGRUI".

Čia parodyta, kaip francuzų buržuazija Paryžiuje atidengia paminklą mirusiam savo vadui Žoržui Klemenso, kuris dėl savo plėšrios politikos teisingai buvo pramintas "tigrui."

sais apvogė šimtus kvailėsių darbininkų ir paskutiniu laiku savo judosiškėmis provokacijomis išmetė gatvėn badauti porą tukstančių lietuvių, šiomis dienomis vėl pasirodė savo dantis iš po tilto. Ką nors apvogė išleido dar numerį "Rytojus". Nors ubagiškas tas šlamštas savo išvaizda, protavimu, bet už tai visas perpildytas demagogija, melais ir padorių žmonių provokavimu. Visas taip ir alsuoja banditinių čekistų sadizmu."

Kaip sau norit, šitaip koliotis yra sarmata. Jungtinėse Valstijose už tokį piktašmeiztą visas laikraščio štabas atsidurtų kalėjime.

SLA. KONSTITUCIJA BOLŠEVIKŲ NEŽINO.

"Sandara" labai susinervavo, kam "Laisvė" pasiūlė komunistą Miliauską į SLA sekretorių, rezignavusios p-lės Jurgeliutės vieton.

"Nesinori net savo akim tikėti", sako sandariečių organas, "kaip galėtų mirtinga komunisto siela apieisti proletarišką rojų ir belstis į buržuaziško pragaro duris."

Atmetus "rojų", "pragaro duris" ir kitas nesąmones, "Sandara" čia norėtų pasakyti, kad Miliauskas negali būti SLA sekretorium, nes jis bolševikas.

Mes bolševikams niekad nepataikaujam ir niekad už juos neagituojam. Priešingai, mums dažnai tenka su jais kovoti. Bet ir kovodami su savo oponentais mes turime laikytis teisybės ir logikos.

Visų pirma, todėl, mes norėtume žinoti, kuo "Sandara" remiasi skydama, kad komunistas negali būti SLA sekretorium?

Visi žino, kad SLA yra ne politinė organizacija. Jos nariai gali būti ir yra, visokių pažiūrų ir įsitikinimų žmonės. Jos konstitucija nežino nei sandariečių, nei komunistų, nei kitokių. Visi nariai yra lygūs ir turi lygias teises organizacijoje. Be to, kalbamasai čia Miliauskas buvo teisėtas kandidatas į SLA sekretorių ir Pittsburgho seime gavo tam uredui daugiausia balsų po p. Jurgeliutės, o SLA konstitucija kaip tik ir sako, kad sekantys daugiausia balsų gavęs kandidatas turi būti renkamas į pasitraukusio viršininko vietą. Vadinasi, pati konstitucija dabar stalo Miliauską į SLA sekretorių.

Žinoma, jeigu sandariečiai mano, kad ant konstitucijos galima nusispiauti, tai jau tuomet kitas dalykas. Bet jeigu jie konstituciją pripažįsta, tai prieš Miliauską jie neturi jokio argumento.

AMERIKOS RADIO KORPORACIJA TEISME.

Amerikos Radio Korporacija, kuri angliskai yra rašoma "Radio Corporation of America", arba, sutrumpintai, "R.C.A.", nekaltai publikai išrodė paprasta bendrovę, kuri gamino radio aparatus ir stengėsi juos paduoti, kaip ir visos kitos tos rūšies kompanijos.

Ištikrųjų gi šita korporacija buvo didžiausias trustas, kuris kontroliavo visą radio pramonę ir darė milžiniškus pinigus, kuomet kitos panašios kompanijos žlugo viena po kitos.

Radio Korporacija įkurė 1919 metais General Electric kompanijai tikslu perimti Marconi Wireless Tel. Co. of America ir užbaigti pradėtą jos statyti milžinišką radio stotį ant Long Islando, netoli New Yorko.

Jau 1927 metais Amerikos Radio Korporacijos pajamos pasiekė \$65,082,074; gi sekanciais 1928 metais jos biznis atnešė \$99,625,543, o vėliaus da smarkiau ėmė kilti. Tuo tarpu daug mažesniu radio kompanijų buvo palaidota.

1930 metais dvi milžiniškos elektriškos įtaisų kompanijos, būtent General Electric Co. ir Westinghouse Electric & Manufacturing Co., paėmė savo monopoliją visą radio biznį, nes jų rankose buvo beveik visi svarbiausi patentai radio aparatams. Jų visišką kontrolę perėjo ir Amerikos Radio Korporacija. Jos 7,500,000 šėrų buvo padalyti taip: General Electric kompanijai 3,948,225 šėrų, arba 60 procentų, o Westinghouse kompanijai — 2,632,150 šėrų.

Radio imtuvams pardavimui buvo suorganizuota specialė bendrovė, kuri šiandien yra žinoma "Radio-Victor Corporation of America" vardu.

Toliau šis trustas paėmė savo monopoliją teatrų bendrovę "Radio-Keith-Orpheum" ir "National Broadcasting Co." kuri "brodkestinio" "RKO" teatrų programą.

Vėliaus šitas trustas apėmė da apie pusę tuzino organizacijų šitoj srity ir užmezgė ryšius su General Motors kompanija.

Susidarius šitokiai monopolijai, Radio Korporacijos šėrai pradėjo kilti pasakiškai. Tuojaup po karo juos galima buvo pirkti po \$1.25. Gi 1928 ir 1929 metais spekuliantai mokėjo už juos jau po \$300.00.

Bet kas nors turbūt įskundė šitą kombinaciją federalinei valdžiai už lauzymą anti-trustinio įstatymo, nes buvo iškelta byla ir šiomis dienomis federalinis

teismas įsakė jai išsiskirstyti. General Electric ir Westinghouse Electric kompanijoms liepta į 30 mėnesių paleisti iš savo rankų visus Amerikos Radio Korporacijos šėrus, ir nuo šiol joms draudžiama vartoti tuos šėrus balsavimo tikslams.

Panaikinus teismui radio monopoliją, Amerikos Radio Korporacijos šėrai dabar nustumo iki \$5.

Bet čia da ne galas. Šitos korporacijos kai kurie šėrininkai dabar įnešė į supremę courtą bylą, reikalaudami kad teismas uždraustų General Electric ir Westinghouse kompanijoms išdalinti Radio Korporacijos šėrus saviems šėrininkams.

Tie šėrai būvę atiduoti General Electric ir Westinghouse Electric kompanijoms už monopolijos sudarymą, todėl dabar jie turi but sugrąžinti Radio Korporacijai atgal arba visai kanceliuoti (panaikinti).

Skundėjai nurodo, kad Radio Korporacija dabar tapo pastatyta į labai sunkią padėtį, nes monopolija panaikinta, o korporacijos šėrai tapo palikti svetimoms kompanijoms. Jeigu jie nebusią sugrąžinti ar panaikinti, tai Radio Korporacijai galys kilti bankroto pavojus.

VARIO KAINA NUKRITO

Vario kaina New Yorko rinkoj pereitą savaitę nukrito iki 5 centų svarui. Šitokios žemos kainos vario istorijoje da nėra buvę.

800 ŽMONIŲ Į SIBIRĄ.

Paskutiniu laiku Sovietų vyriausybė išstėmė į Sibirą apie 800 žmonių, kaltinamų priešsovietišku nusistatymu.

'Mirties Mašina'

Jos planus išradėjas atidavęs Sovietų Rusijai.

Neseniai didelę sensaciją sukėlė žinia, kad amerikietis inžinierius Barlau išradęs "mirties mašiną", kuri per kelias minutes galinti sunaikinti didžiausią miestą esantį nuo jos už 2,000 kilometrų.

"Mūsų Visuomenė Sudėjo Gražią Kruvą Dolerių."

Kapitonas P. Jurgėla, kuris kartu su kitais Lietuvos valdžios agentais Amerikoje organizavo "Lietuvių Aviacijos Dieną" pinigams rinkti, dabar praneša iš Chicago, kad tas biznis jiems labai gerai pavyko, nes "mūsų visuomenė bematant sudėjo gražią kruvą dolerių."

Bet kodėl p. Jurgėla nepaskelbia tos visuomenės žinių surinktos sumos, būtent, kiek buvo paimta iš kurios kolonijos ir kaip tie pinigai manoma sunaudoti?

Šito reikalauja netik įsigyvenęs pas mus paprotys, bet ir teisingumas. Kožnam viešam reikalui renkami iš visuomenės pinigai skelbiami. Todel ir p. Jurgėla turėtų paskelbti pilną atskaitą. To nepadarius, gali tuojaus kilti įtarimas, kad ta "graži kruva dolerių" nori kas paskaudinti.

Tai gi, ponas Jurgėla, pranešame pasakyt viešai, kaip didelė ta "kruva dolerių", kurią suvargusių mūsų visuomenė tomstoms sudėjo, ir kas dabar ant tos "kruvos" sėdi?

Balsas iš visuomenės.

"Keleivio" Kalendorius Baigiamas.

"Keleivio" Kalendorius 1933 metams jau baigiamas spausdinti, todėl prisiųsdami pinigus už laikraštį, galite kartu prisiųsti kvoterį ir už Kalendorių.

Kas "Keleivio" neskaito, tiems Kalendorius skaitomas paprasta kaina—50 centų, bet skaitytojams atiduodam už 25 centus.

"Keleivio" kalendoriai visose met buv turiningi ir įdomūs, bet tokio įdomaus, kaip šis, da niekad nebuvo—jis pilnas mokslų žinių, pamokymų ir kitokių informacijų. Be to, gausiai iliustruotas.

Užsisakykite tuojaus, o Kalendorius jau gausite.

Galit pamatyti visą Lietuvą tik už \$2

Skaitydami Dr. Margerio knygą

Amerikiečio Ispudžiai Lietuvoje

Tai didelė, graži ir be galo įdomi knyga apie Lietuvą. Ji turi net 429 puslapius ir daug paveikslų. Irišta į stiprius lietuviško audeklo apdarus. Ją skaitydami, tikrai jausitės Lietuvoj esą, viską matą, su nuoširdžiais Lietuvos žmonių besikalbą ir švelniu Lietuvos oru bekvėpuoja. Tiesiog šventas Tamstų privolumas nusipirkti ją—dar daugiau: nupirkti ir savo giminėms bei draugams kaipo rečiausią ir labiausiai brangintą dovaną.

Knyga kaštuoja tik \$2. Pinigus siųskit money order'u arba registruotame laiške.

Adresuokite:

DR. MARGERIS,

3325 S. HALSTED ST.

CHICAGO, ILL.

Budamas pacifistu, inžinierius Barlau atsakęs paroduoti savo išradimą Jungtinių Valstijų karo ministerijai. Barlau pareiškęs:

—Mano mašina stabdys karus, o ne tarnaus jiems.

Barlau buvo nuvažiavęs į pasak jo, "labiausiai pacifistišką šalį", būtent Sovietus, ir įteikęs jų vyriausybei savo išradimą.

Barlau sako, kad jis esąs pasiryžęs supažindinti su savo išradimu ir kitas vyriausybes, einančias prie nusiginklavimo.

Berlyno "Zeitung am Mittag" korespondentas buvo aplankęs išradėją ir gana ilgai su juo kalbėjosi.

—Duokit man 2,000 milijonų dolerių, o aš per kelias dienas sunaikinsiu daugiausia žmonių, negu buvo sunaikinta per visą didįjį karą. Ir tai atsis pigiau, nes karas daug daugiau kainavo, negu mano mašina—pasakė Barlau.

—Vadinasi, tamstos mašina dar nepadirbta—paklausė korespondentas.

—Žinoma, ne. Juk aš pasakiau, kad jau padirbti reikia 2,000 milijonų dolerių. Aš buvau Sovietų Rusijoje ir atidaviau savo braižinius ir planus raudonosios armijos vadovybei, nes manau, kad SSSR labiausiai yra susirpinusi taika ir nusiginklavimu. Dabar už tai aš kasdien gaunu iš savo tautiečių koliojimosi laiškus.

—Sovietuose jau padirbo tamstos mašiną?

—Dar ne! Bet mano braižiniai ir planai buvo Sovietų inžinierių ir technikų ištirti. Pradžioje jie skeptiškai į juos pažiūrėjo, paskui įsitikino, kad mano išvedžiojimai teisingi. Mano mašinoje nėra nieko stebuklingo. Ji susidaro iš daug kartų išbandytų elementų. Jos padirbimas nesudaro didelių techninių kliūčių. Reikalinga tik stambios pinigų suma.

—Kaip pažiūrėjo į tamstos išradimą Hooveris?

—Jis pareikalavo, kad parodyčiau savo išradimą karo ministerijai. Bet aš noriu, kad karas būtų negalimas. Mano mašina tikrai gali įbauginti žmones. Lėktuvų eskadrilės, dujos, bombasvaidžiai, tankai, šarvuotieji—visa tai vaikų žaislai palyginti su mano mašina. Aš galiu sunaikinti Paryžių iš 2000 kilometrų atstumo per dvi valandas. Mano mašinos veikimas panašus į žemės drebėjimą. Mano mašina gali būti pastatyta per 18 mėnesių. Tik reikia pinigų.

—Bet prieš kiekvieną puolimo pabūklą yra ir apsigynimo priemonės—pastebėjo korespondentas.

—Nuo mano mašinos veikimo apsiginti negalima. Aš jau 17 metų dirbu, ruošdamas savo mašinos braižinius. Savo braižinius aš galiu įteikti visiems tikriems taikos šalininkams. Artimiausioj ateityj aš supažindinsiu su savo mašina Vokietijos technikus ir specialistus.

Berlyno "Zeitung am Mittag" korespondentas priduria, kad jis Barlau žodžius užrašė taip, kaip jie buvo pasakyti.

Jo nuomone, Barlau "mirties mašina" yra arba nepaprastas išradimas, arba nesveikos vaizduotės padarinys.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Koman, Maikie, pasikalbėsiva apie šio svieto bėdas.

—Taip, tėve, bėdos visus spaudžia. Štai, jau šalčiai atėjo, o tu da ir pirštinių neturi.

—E, vaike, pirštines tai tik baikos. Apie tokius mažmožius aš visai nesiklapitaju.

—Tai kuo tu rupiesi, tėve?

—Ot, man širdį kirminas graužia, kad žmonės iš doros kelio eina, kunigų neklauso, bedieviškus raštus skaito, vienu žodžiu, ištvirkimas ant svieto, daugiau nieko.

—Tu, tėve, ir vėl pradedi savo pasaką apie žmonių ištvirkimą. Aš jau nesyktau esu falstai įrodes, kad seniau pasaulis buvo daug daugiau ištvirtęs ir daug daugiau neteisybės buvo. Paimkim pavyzdžių kaip ir Lietuvą. Da nelabai senai tenai buvo baudžiava. Biedni žmonės buvo laikomi gyvulių vietoj, o dvarininkai su klebonais gyveno kaip rojuje: valgė, lošė kortomis, girtuokliavo, miegojo ir vėl iš naujo valgė, girtuokliavo ir taip toliaus. O jeigu baudžiavinkai pasiskųsdavo, kad nėra duonos ar darbo perdaug, tai gaudavo bizunų. Ar tai nebuvo ištvirkimas, tėve? O šandien tokių dalykų jau nėra. Žmonės jau nulaūžė ponams ragus, revoliucija sugriovė sostus ir jau patys žmonės pradeda savo šalis tvarkyti.

—Šarap, Maikie! Ką tu čia taip daug man šneki, lyg Bimba bolševikų mitingė! Aš nenoriu apie revoliucijas klausytis. Tos revoliucijos daugiausia ir ištvirtino svietą. Tiesa, seniaus buvo baudžiava. Ale ta baudžiava buvo tik ant kuno, o ne ant dušios. Gauti keliata bizunų, vaike, nėra bloga. Žmogus tada pasidaro nobažnesnis ir jam į dangaus karalystę lengviau patekti. Užtai, Maikie, tais laikais ir Dievas vaikščiojo po žemę, visokius cudus rodė, o dabar jau nei duko nematyti.

—Dievas ir tuomet po žemę nevaikščiojo, tėve. Tai tuščios pasakos.

—Kyp kvait, Maikie, ba aš da nepabaigiau. Tu sakai, kad Dievas seniaus nevaikščiojo, o aš sakau, kad šiuo vaikščiojo, ba žmonės tada buvo daug nobažnesni. Mano laikais Lietuvoje da

niekas negirdėjo, kad žmonės sulaužytų šliubą. O dabar katalikai ima divorsus arba bobos pameta savo vyrus ir su singeliais burdinieriais išbėga. Juk tai Sodoma ir Gomora, Maikie!

—Tas tiesa, tėve. Musų lietuviai jau išmoko imti divorsus. Iš vienos pusės tai yra apgailėtinas reiškinys. Bet paėmus iš kitos pusės, daug geriau yra persiskirti negu visą amžių muštis arba gyventi nesutikime. Tai gi dėl to nereikia perdaug sielotis. Persiskirdami žmonės tiktai atitaiso tą klaidą, kurią jie padaro apsisveddami.

—Jeigu Dievo nebijočiau, tai dalibuk už tokią šnektą, Maikie, gautum per ausį.

—Kodėl?

—Kaip tu gali sakyti, kad žmonės apsiženydami padaro misteiką? Kur kunigas suriša porai rankas, tai tenai nėra jokio misteiko, Maikie. Ir vedluk to, Maikie, šventas tėvas draudžia katalikams divorsus imti.

—Čia tu irgi klysti, tėve. Pats popiežius yra davęs jau keliata persiskyrimų turtingiems žmonėms, kurie jam gerai užtai užmokejo. Jis tik skurdžiams draudžia skirtis.

—O iš kur tu, Maikie, tokius dalykus žinai?

—Apie tai buvo plačiai rašoma laikraščiuose savo laiku.

—Tai kodėl aš apie tai nieko nežinau?

—Tu daug ko nežinai, tėve.

—Ohrat, Maikie, aš esiu pas kleboną pasiklaust. Jeigu pasirodys, kad tu mane fulini, tai lukaut, Maik!

PASKALAI APIE HITLERININKŲ SKILIMĄ.

Berlyne paskutinėmis dienomis pradėjo eiti paskalai, kad Hitlerio fašistų partijos prasidėjo skilimas ir kai kurie partijos šulėi jau pasitraukė. Bet Hitlerio frakcija Reichstage pareiškė, kad jie esanti ištikima savo vadui ir apie jokią skilimą nežinanti.

Maldene automobilis užmuše 29 metų amžiaus merginą Eugeniją Comfort. Nelaime įvyko išlipant jai iš buso.

Ant Beacon streeto vagys išmušė krautuvės langą ir išvogė už \$1,500 auksinių daiktų.

Medicinos Žinios

„Perdaug medicinos gydytojų.“

Kurie skaito laikraščius ir šiaip jau studijuoja įvairias gyvenimo problemas, tie, rodos, žino, kad nūdien daug gydytojų ne tik labai kukliai gyvena, bet, jau galu su galu nebesuveddami, tiesiog skursta. Vieni iš jų vis dar tebesilaiko įsikibę savo profesijai, nors ji ir labai maža ka gero jiems duoda. Kiti gi tik vakarais ia užsimina, o dienosmis dirba tokią darbą, koki gauna: da kiti savo profesiją visai meta, o dirba įvairių firmų ofisuose, arba net ir fabrikuose; kiti šoferiauja, kiti laikraščius pardavinėja, ar kitaip skursta. Pagaliau, yra ir tokių, kurie, nepakeldami sunkios skurdo naštos, nusizūdo. Toks tragingas finalas įvyko ir su mėgiamiausiu skaitantiesiems lietuvių visuomenės rašytoju — d-ru Karalium.

Kas čia kaltas?

Perdaug gydytojų?

Istikrųjų, gydytojais daugėja greitesniu tempu, negu gyventojai, bendrai paėmus. Štai keli pavyzdžiai. Per 32 pastaruosiu metu Vokietijoje gydytojų padaugėjo 100 nuošimčių (atsieit padvigubėjo). Estonijoje 140%, Latvijoje 177%, o Bulgarijoje net 244%! Tik Anglijoje, Kanadoje ir Kuboje gydytojai šiek tiek lėtesniu tempu daugėjo. Bet netrukus ir čia bus jų taip jau tirštai, kaip ir aukščiausi mitybos valstybėse, nes medikaliniai studentai neįtikėtinu greičiu daug; pavyzdžiui, Kuboje net 721 nuošimčių padaugėjo nuo 1900 m. Čia tai jau iš tikrųjų gydytojai tiesiog kepte kepami, tarytum kokie blynai...

Bendrai imant ir kaimų ir miestų gyventojus Europoje, tenai kiekvienam gydytojui išpuola tarp 1000 ir 2000 gyventojų. Anglijoje 1 gydytojas 1183 gyventojams, o Vokietijoje 1 gydytojas 1280 gyventojų. Miestuose, žinoma, visų pirmiausia reikėtų žiūrėti, kad gydytojai migruotų ten, kur jų mažai yra arba ir visai nėra. Ir šitai darydami, gydytojai parodytų, kad jie daugiau rūpinasi visuomenės labu, negu savo.

Kodėl taip?

Mokslo, meno ir, bendrai, kultūros lobiai daugiausia tere sukruti tik dideliuose miestuose. Gydytojai, vieni dėl mokslo ir meno, kiti dėl patogumų ir šiaip jau visokių miestiečių prašmatnybių, nori butinai mieste gyventi, ir neina į kaimą, nors anas ir kažin kaip juos prašytų. Melstų. Taip miestai ir užsikemša gydytojais, kuomet kaimuose jų baisiai stinga.

Be kitų priežasčių, reikia galvoje turėti ir grynai ekonomines priežastis. Juk dideliuose miestuose galima ir specializuotis tam tikroje medicinos šakoje, galima ir daug pacijų turėti, pagaliau, galima ir aukšto atlysinimo iš jų reikalauti. Miesto miesteliuose tokių progų nėra. Čia reikia tenkintis tuo, ka gauni. Bet šandien, kada didmiesčių gydytojus plaka aštresnė skurdo rykštė, negu mažų miestelių, rodos, ekonominės priežastys savaime atpuola. Ir vargu gydytojams jau bepritinka argumentuoti, kad didmiesčiuose juos vilioja gausesnės pajamos,

negu mažuose miesteliuose. Todėl labai galimas daktas, kad daug gydytojų pradės aplėisti didelius centrus ir ims kurtis provincijoje. Tai būtų visai logiškas ir visiems naudingas žygis. Tokio gydytojų pasiskirstymo reikia visame civilizuotame pasaulyje.

O vis dėlto šito sveiko persikėlimo tendencija gydytojuose, bent pakol kas, mažai šilimos tesuranda. Štai, šių metų rugsėjo m. laikyta Genevoje tarptautinė medicinos asociacijos, kuri daugiausia rūpinasi ekonominiiais gydytojų reikalais, konvencija. Labai karštai diskutuota nepaprasto gydytojų perteklio klausimai. Pagaliau net ir šokių tokių budų sugalvota šitam blogui—gydytojų pertekliui—pašalinti. O tai yra štai kas: Reikia, sako, valdžios autorizuoto komiteto, kuris normuotų gydytojų prieauglį. Toks komitetas galėtų, girdi, padaryt bent apytikrą apskaičiavimą, kiek gydytojų reikės per dešimtį metų, ir paskui leisti medikalinėms mokykloms tik tiek, ne daugiau—gydytojų kvalifikuoti. Žinoma, tada kiekviena medikalinė mokykla tegalėtų gydytojus išleisti bei kvalifikuoti tik tam tikros kvotos pagrindais. Tai ne taip, kaip šandien, kada daugelis medikalinė mokyklų prima studentų tiek, kiek jų telpa. Juo labiau studentais tampa užkimštos tos medikalinės mokyklos, kuriose profesorų algos pareina nuo studentų kiekio. Čia mažiau paisoma studentų kokių, o daugiau kiekio. Žinoma, tatau bloga, ir tokio blogo pašalinimas būtų sveikintinas. Bet mokyklų, kurios daugiau rūpinasi studentų kokybe, negu kiekybe, nereikėtų, rodos, varžyti. Nes nors dideliuose centruose ir yra gyva gydytojų kaima, tai mažuose miesteliuose ir kaimuose vietomis jų visai nėra. Prieš apribojus geras mokyklas kvotomis, visų pirmiausia reikėtų žiūrėti, kad gydytojai migruotų ten, kur jų mažai yra arba ir visai nėra. Ir šitai darydami, gydytojai parodytų, kad jie daugiau rūpinasi visuomenės labu, negu savo.

Bet, galų gale, ar iš tikrųjų yra tikras gydytojų perteklius? Musų išmanymu, tai tik paviršutiniškas, tik sąlyginiai į dalyką žiūrint, atrodą, kad jau per daug yra gydytojų, o išveikiant dalyką giliau, imant jį iš principo, pasirodo, jog gydytojų da per mažai. Ir tatau galima įrodyti visiems žinomais faktais. Štai, milijonai žmonių serga, kankinasi, ir sveikatos nustoja tik dėl to, kad negauna gydytojų pagalbos: o negauna todėl, kad pinigų mažai turi arba ir stačiai skurdo pelkėse merdi. Šimtai tūkstančių žmonių miršta vien tik dėl to, kad negauna reikiamosios gydytojų pagalbos. Teikiant šitiems nelaimingiems žmonėms kad ir pačią reikiamiausią medikalinę ir chirurginę pagalbą, iš tikrųjų, tuoj pasirodys, kad šandien gydytojų yra ne perdaug, bet permažai!

Bet kada pasauli valdo visa kuo patenkintieji ir, žinoma, apsiirijusieji (tai kaip ir plėšriji žvėrys, kurie paprastai tik tada patenkinti, kuomet apsiriję) kapitalistai, tai kas jiems

kenčiančiųjų bei mirstančiųjų skausmai, sveikata ir gyvybė?!

Ir keisčiausias—sykiu ir nežmoniškausias—reiškinys, kad daugiausia gydytojų yra net visai pilnai patenkinti nūdieninių pasaulio valdovų ideologija, taktika ir pasekomis!

Tik pamanykite! Jungtinėse Valstijose stipriai gyvuoja kuone šimtatūkstantinė gydytojų organizacija. Bet ar kada nors ji išėjo kad ir žodžiais (nekalbant jau apie darbus) prieš dabartinį perdėm išgėrusį kapitalistų režimą? Ar kada nors ji bandė pajieškoti tikrųjų—principinių—gydytojų „perteklio“ priežasčių? Ar kada nors ji parodė humanizmo spinduliais tryškančią širdį nusikraustųjų minioms?

Kas mane gyvą matote—niekados!

Ir tas pats galas beveik visomis gydytojų organizacijomis ir pačiais gydytojais visame pasaulyje!

Kai įsisiubavo, stačiai įsiuto pasaulinis krizis ir pribloškė daugelį gydytojų prie kietos, šaltos skurdo sienos, tai jie, užuot tikrųjų vargo priežasčių įjėskojus, užuot ėjus į minias ir drauge su jomis kovojus supuvusią kapitalistinę santvarką, daugiausia tik aiškioja fikciniu gydytojų „pertekliumi“, trypia vietoje, tarytum būtų kas juos priiršęs prie „garbingosios profesijos“ ne veiklos stulpo, ir trypdami vietoje įjėsko išieties keliu.

Kaip baisiai vaikiški—kad ir mokyti?! Iš tikrųjų. Juk kaip maži vaikai kad įjėsko sąslavyne brangmenų taip dauguma gydytojų įjėsko perdėm išizisioje kapitalistinėje santvarkoje vaistų nuo skurdo. Vietoje kad šitą santvarką, šitą brudą kalną naikinus, jie knisinėjasi jame, bene surasi „gerų laikų“ deimaniukų.

Bergždias tai darbas. Nereikia mažų vaikų jausmų aiškiooti, seniu tonu stenėti, kaip šandien daugelis gydytojų daro, bet vyrų ryžtingumu ir energija kovoti viso blogo slobiną—kapitalizmą. Kol jis gyvuos, vargs darbininkai, vargs amatininkai, vargs kartu ir profesjonalai.

Dr. Margeris.

ATEITIES ŠVIESUMAI.

Štai padangė debesiuos, šandien saulė jos neguos, bet rytoj šviesumas bus, Saulė užkariaus laukus.

Greit iš miego viskas kels, Saulės spinduliai apžels. Saulė greit visi pamils ir dejavimai nutilis.

Kazys B.

AUTOMOBILIUM PLAUKIA.

Bostono priemiesty Somerville'je tulas Cholfin pasidarė iš seno automobilus plaukiojama mašina ir čia jis yra parodytas plaukiant jam per Charles River. Nors naujas išradimas, bet praktiškos vertės jis neturi. Juk tikru laivu galima plaukti daug geriau.

Sveikatos Skyrius

Šį skyrių veda
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA.

DANTŲ IR BURNOS NORMALUMAI.

Rašo Dr. C. K. Kiauga.

Nekuriems mums yra žinoma, kad kiekvienas individualiai gyvuojantis organizmas auga ir vystosi, kol pasiekia pastovumo ir tobulumo laipsnį fiziškame gyvenime. Prie palankių išorinių ir vidujinių apstovų organizme reiškiasi tendencija prie normalizmo. Vadinasi, turi tam tikrą formą kiekvienas gyvūnas. Augimo ir vystymosi laiku, t. y. tuo laiku, kai organizmas formuojasi, mes matome harmoningumą ir simetriją jų struktūroje. Visos kuno funkcijos yra atliekamos mechaniskų stimulų įtakoj ir kontrolėj. Jeigu šiuo žvilgsniu viskas eina tinkamai, tai organizmas vystosi normaliai.

Bet pasitaiko visokių komplikuočių priežasčių, kurios sukurdo normalų organizmo besivystymą. Tame atvejių įvyksta disharmonija. Tai gali įvykti dėl paveldėjimo arba dėl netikusių gyvenimo aplinkybių. Vienck, nežiūrint visų tų blogumų, organizmas auga, vystosi ir atlieka tam tikras funkcijas. Tas augimas nenustoja ligi pat subrendimo. Jeigu pasireiškia kokių nors nukrypimų, tai ir jie juo tolyn, tuo darosi ryškesni, jeigu nebandoma tam laiku užkirsti kelias. Vadinasi, jeigu nieko nedaroma, kad tuos nukrypimus nuo normalizmo

VISKO PO BISKĮ.

Nors Amerikos prezidentas senai jau išrinktas, bet pilnų žinių apie balsavimą vis da nėra. Ligi pereinės sąvaitės pabaigos buvo suskaičiuota už Rooseveltą 21,506,742 balsai, už Hooverį 15,055,440, o už Normaną Thomas'ą 566,301.

Tarptautinė detektyvų draugija savo suvažiavime New Yorke pereinai sąvaitę labai kritikavo Lindbergh, kad jis padavė „kidnaperiams“ \$50,000 ir nieko nepadarė, kas padėtų juos susekti.

Prohibicijos įstatymas Amerikoje bus panaikintas arba pakeistas. Apie tai jau nėra abejonės. Ką tuomet darys Amerikos butlegeriai? U. S. Chamber of Commerce sako, kad butlegeriai tuomet pradės šmugeliuoti gazoliną į tas valstijas, kur ant jo yra aukštos takšos.

South Bostono darbininkas John Jones gavo 2 mėnesių kalėjimo užtai, kad pavogė maišiuką ryžių. O uždaryto banko viršininkas, kuris pavogė \$200,000 biudžetinių pinigų, buvo paleistas be bausmės.

pašalinti arba bent sustabdyti.

Šį kartą išimtinai kalbėsime apie burnos aparato nenormalumus arba malokluziją. Kuomet burnos aparatas vystosi normaliai ir tinkamai, tai tas reiškinys vadinama okluzija. Sakysime, normaliam stovyje žandų ir kaulų okluzija reiškiasi sekamu būdu: dantys žanduose pradeda augti tam tikroji vietoje ir tam tikru laiku. Reikia, jie turi pasirodyti tada, kai žmogus (tiksliau sakant, vaikas) sulaukia tam tikro amžiaus. Be to, apatinio žando dantys okluzuojasi atitinkamai su viršutinio žando dantimis ir atlieka visas reikalingas kramtymo ir kitokio pobūdžio funkcijas. Žandų ir kaulo raumenys taip pat veikia sutartinai su normalia okluzija.

Okluzija turi didelę įtakos ir visos galvos formai. Kada okluzija yra normališka, tai ir galvos išvaizda, ypatingai veido, neturi didelių trukumų,—dantys, žandikauliai nėra išsikraipę ir t. t. Pažinti tuos nenormalumus nėra taip jau labai sunku. Žinoma, kartais gali but tokių atsitikimų, kada nustatyti normalumą tiesiog nėra galima.

Tuo būdu galima sakyti, jog okluzija reiškia normalų burnos besivystymą. Kuomet laike vystymosi pasireiškia nukrypimų ir trukumų, tai tas reiškinys vadinama malokluzija. Visokios rūšies veido, žandų ir dantų nenormalumai įvyksta jaunystėje. Vadinasi, besiformavimo ir besivystymo metais. Mat, tuo laiku kaulai ir kiti kuno audiniai yra budavojami. Veikiamoji jėga tada labiausiai pasireiškia. Žmogaus kuno atžvilgiu ta jėga gali būti teigiama arba neigiama. Kada ji veikia neigiamai, tai mes ir turime visokių nenormalumų.

Štai čia mes ir susiduriame su speciale mokslo šaka, kuri yra žinoma kaip orthodontia. Orthodontia yra specialė dantiterijos mokslo šaka, kurios tikslas yra tirti normalius ir nenormalius reiškinius ir tas jėgas, kurios tuos reiškinius kontroliuoja. Suprantamas daktas, to mokslo uždavinys yra atsteigti normalias funkcijas ir atitaisyti veido ir dantų nenormalumus arba iškrypinus.

Čia labai įdomu pastebėti tas faktas, kad burnos aparato iškrypinimai paprastai yra tik fiziškų pobūdžio. Tačiau tai žymia me laipsnyje prisideda prie įvairių kuno nesveikumų. Daugiau to: tie nenormalumai dažnai veikia žmogaus protą bei jo charakterį. Mums dažnai pasitaiko matyti vaikus su iškrypiniais dantimis bei žandikauliais. Suprantamas daktas, jie daro labai blogą įspūdį. Jie nėra juokingi ir iš jų kiti vaikai juokiasi. Kadangi vaikai paprastai yra labai jautrūs, tai jie visa tai skaudžiai jaučia. Visa tai juos labai slegia ir jie pradeda šalintis nuo kitų. Pas juos gali išsivystyti net isterija.

Prie pabaigos tenka pasakyti, jog burnos aparato iškrypinimai gali atsirasti ir kaip paseka kokios nors ligos jaunystėje. Tačiau reikia pasakyti, jog orthodontia mokslas šandien jau yra tiek pažengęs pirmyn, jog gali tuos burnos aparato iškrypinus ir nenormalumus atitaisyti. Bet tai turi būti daroma tuojau, kaip tik tie nenormalumai pasireiškia.

UGNIS NUŠLAVE DAVATKYNĄ.

Valley Falls, R. I.—Pereinai nedidelėnį čia sudėgė ainių katalikų šv. Patriko davatkykna. Nuostoliai siekia \$25,000.

Žmonių Pasakos Apie Velnius Ir Vaiduoklius

Nors gyvename mokslo ir progreso amžiuje, vis dėl to mūsų žmonės, visokiais velniais kunigų įbauginti, negali atsikratyti prietarų. Ir šiandien rasime nemažą tokių lietuvių, kurie šventai tik, kad yra velnias, yra vaiduokliai ir kitokios baidyklės.

Štai ką papasakojo vienas žilagalvis senukas apie vaiduoklius:

—Vieną vakarą, jau gerokai stumetus, a. a. Ignas Gaučys grįžo iš miestelio namo, tiesiai per laukus. Eidamas pro Drubėnų pelkęs, jis susitiko ponačiuką; tokį su skrybėle, raudonais batukais—tikrą vokiečių. Ponačiukas ir sako jam: "Eikime ristių". Silpnos išvaizdos priesas neišgązdino Gaučio. Prasidėjo ristių. Gaučys lengvai jį parmeta, kelias sumyga į pelkę, bet šis vėl keliai ir vėl kimba prie jo. Pavargo, sušilo vargšas Ignas, o vokiečius, nekiek nepailsęs, dar narsiau kimba prie jo. Pagaliau Gaučys suprato, su kuo jis turi reikalą. Greit jis išsiėmė rožančių ir ėmė šveisti vokiečių. Šis baisiai sustaugė ir pranyko pelkėje.

—Kitą kartą aš pats vos nežuvau per nelabai. Buvo taip: vieną šventadienį aš ir kiti trys piemenukai gane karmes. Bandai saugoti turėjome gražų, juodą šunį. Kadangi diena buvo graži ir šilta, tai karmės, sugulusios ant dirvonio, išėjo į ugnį. Mes žaidėme. Kai nusibodo žaisti, sumanėme kurti ugnį. Apgulė ugniakurą, stengėmės įpusti ugnį. Stai ga šuo ėmė smarkiai loti. Pakėlėme galvas ir... Viešpatie, ką mes pamatėme... Visai arti, prie musų stovė nepaprastai aukšta baidyklė, nuo galvos iki žemės apsisiautusi plačiu, baltu apsiaustu. Musų širdys paliovė plakusios. Stovėjome ir negalėjome nė pajudėti. Šuo ją puolė visą laiką. Pagaliau baidyklė apsisuko ir tyliai, lyg neliesdama žemės, ėmė slinkti visą laiką. Ilgi ir balti, lyg iš linų, baidyklės plaukai draikėsi apie pečius, vėjelius pučiant. Toli, virš mėsuli medžių, dar ilgai matėme baltą baidyklės galvą. Pagaliau ir ji išnyko.

—Be šuns butinėme žuvę. Baidyklė būtų netikėtai mus užklupusi ir užtroškusi po savo baltuoju apsiaustu. Taip šuo išgelbėjo musų gyvybes, o drauge gal ir sielas.

—Kai antrą kartą nelabai pasitaikė mano kelyje, buvau jau suaugęs vyras. Vežiau tada iš bravoro į dvarą degtinę. Važiudamas su pilna statine per mišką, pamaciau šale kelio graudžiai bliauantį oželį. Aplink didžiausi pusnynai, speigas. Pagailo man vargšo oželio. Aš jį paėmiau į roges, apsupau kailiniais ir šaukiu: "Cibutis, cibutis". Ožys atsigrėžė ir taip baisesiai į mane pažvelgė, kad tuojau mane išpylė šaltas prakaitas. Po to žmogaus balsu jis tarė, pamėgdžiodamas mane: "Cibutis, cibutis". Tai buvo jau per daug. Čiupau ožį ir kailinius ir mečiau į pusyną. Paraginau arkli ir nė nejutau, kaip parvažiavau į dvarą.

—Panašus dalykai tais laikais atsitikdavo gana dažnai. Štai, šilagalio Bartkus vėlai naktį važiavo iš turgas. Vieškelio į šilagalį ta-

da dar nebuvo. Reikėjo važiuoti pro Velnialkni. Velnialknyje tais laikais dažnai vadindavosi, mat ant kalno rado pasmaugtą žydą, o vėliau ten nusišovė rusų urėdnikas. Taigi dabar pro minėtą kalną važiuoja Bartkus. Staiga eglų šakomis ėmė riedėti žemyn lyg kokie vaiduokliai, lyg ir sniego baltumo marškos ir krenta ant jo. Bartkus ragina arkli, tačiau šis vos pavėlka vežimą. Šiaip taip išvažiavęs iš miško, Bartkus pastebėjo, kad vežimas yra be ratų. Be abejonės, ratus numastė vaiduokliai, kad Bartkus labiau išsigastų.

—Taciau budavo ir tokių žmonių, kurie mokėdavo velnių galybę pasinaudoti. Jie padarydavo žmonėms laug gero arba daug blogo. Pav., tokie burtininkai galėdavo karvei pieną atimti arba, vienu pažvelgimu, kokią nelaimę žmogui padaryti.

—Kartą vienas burtininkas tuščią kambarį staiga prileido vandens. Žmonės, bijodami prigeriti, išbėgo laukan. Čia jų nustebimas buvo dar didesnis: mat gaidys, įsikibęs į didelės eglės viršūnę, vilko ją per kiemą, o ant stogo vaikščiojo ir ėdė samanais arklis visai be odos.

—Kaikada burtininkai padėdavo žmonėms nelaimėje. Vienas ukininkas pastebėjo, kad naktimis kažkas jodinėjo jo arkliais. Kiekvieną rytą jo arkliai būdavo šlapai nuo prakaito, o arklių šonai—suręžyti pentiniais. Ukininkas, negalėdamas nei raitelio sučiupti, nei arklių apsaugoti, kreipėsi į burtininką.

—Burtininkas tuojau suprato, kad nelabai ukininko arklius kankina. Jis liepė ukininkui vakare nueiti į arklydę ir ten apdengti baltu degančią grabnyčią. Po to, kai tik išgirsias joant, reikia bosą nuo grabnyčios nuversti. Velnias, pamatęs legančią grabnyčią, negalėdamas nuplūpti nuo arklio. Tada ukininkas turi paimti šermukšninę lazda ir atgalia ranka mušti velnią. Mušdamas turi sakyti: "Kartas, kartas, kartas...". Burtininkas uždraudė ukininkui sakyti "du kartu" arba kitaip, nes tada raitelis galėtų pasislėpti.

—Ukininkas viską padarė taip, kaip jam buvo pataręs burtininkas. Jis nuėjo į tvartą ir laukia pasirodant velnio. Išgirdęs joant, ukininkas atidengė grabnyčią

ir pamatė velniukštį, sėdintį ant arklio. Tuojau jis paėmė šermukšninę lazda ir ėmė mušti velnią sakydamas: "Kartas, kartas..." Velnias norėjo, kad ukininkas pasakytų "du kartu" ir dėl to jis ėmė prašyti: "Pridėk, pridėk..." Ukininkas, neatsižvelgdamas į velnio prašymą, taip jį prikūlė, kad šis niekadęs daugiau nebedrįso jodinėti jo arkliu.

—Tais laikais bloga buvo gyventi katalikams, o dar blogiau žydams. Mat kiekvienais metais, "Baisiojo Naktį", velniai pasiimdavo iš sinagogos žydą ir gyvą nusinešdavo į pragarą. Vieną žydą aš pats išgelbėjau iš velnio nagų. Vidurnaktį išsirengiau namo. Eidamas išgirdau šaukiant: "U, maminki, tatinki..." Tuojau supratau, kad velnias neša žydą; ėmiau žėgnoti. Greit pamaciau ateinantį žydą. Vos gyvas iš baimės žydą tiek tepasakė: "U, mane nešė..." Su liktarėm, su zvanais, per kalnus, per miškus... U, mane nešė...

—Kai velnių savavaliavimas visiems labai įkyrėjo, kunigai pradėjo šventinti laukus. Visą Lietuvą pašventinus, vaiduokliai ir kitos baidyklės išnyko.

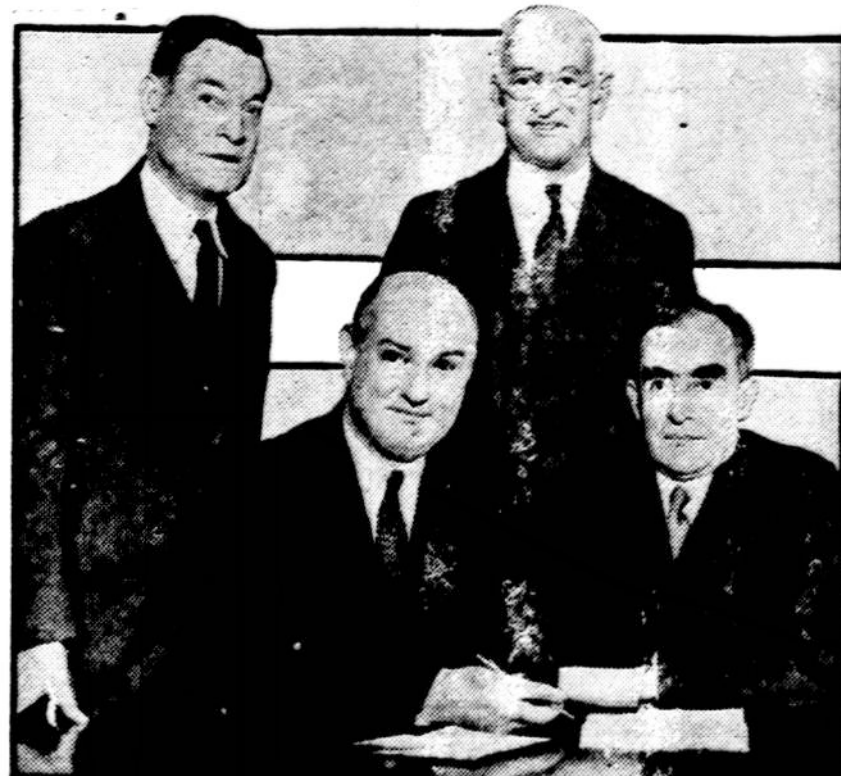
Taip pasakoja kunigų suvadžioti žmonės. Ištikrųjų gi velnių ir vaiduoklių niekad pasaulyje nebuvo ir niekas jų nėra matęs.

Juodašimčių Tero-ras Californijoj.

Vaca klonyje, Californijoj, sustreikavo vaisių rinkėjai, nes jau nebegalėjo pakelti išnaudojimo. Jie pareikalavo \$1.50 algos ir dieną. Kadangi vietos valdžia yra darbdavių kontroliuojama, tai 6 streiko vadai tuojau buvo areštuoti ir uždaryti Vacavilės kalėjimui. To negana, suorganizuota juodašimčių gauja atėjo prie kalėjimo, paėmė suimtuosius streiko vadus, išsi-vežė už miestelio, tenai juos žiauriai sumušė, paskui nu-dazė raudonai ir paleido, i-sakydama daugiau šioj a-pielinkėj nesirodyt. Ir po šio įvykio policijos viršininkas pareiškė savo pasitenki-nimą, kad dabar jau streikas greitai pasibaigs.

Tai ve, kaip kapitalistai elgiasi su darbininkais. Na o kas būtų, jeigu darbinin-kai šitaip pasielgtų su savo kompanais ir tuo policijos viršininku?

Išalkę Politikieriai Laukia Džiabų.

Demokratų politikieriai, kurie agitavo už Rooseveltlo kandidaturą, dabar laukia gerai apmokamų džiabų, kuomet Rooseveltas užims prezidento vietą.

Humoristika

LIETUVOS KAIMO PIRSLYBOS.

Arba kaip Tamošius rinkosi sau žmoną.

I. Kiek kalbų, kiek triukšmo buvo: Boboms gomuriai išdžiūvo. Kalba, plepa visas sodžius. Gaudo viens nuo kito žodžius: "Tai stebuklai ant šio svieto: Mus Tamošius ims Elzbieta! Mat, tetulė juos susiuvė: Vakar sutartuvės buvo... Dabar vaikšto su kaliošiais. Ir Elzbieta ir Tamošius; Gaila, jiedu nesuprato. Tai prieš dvidešimt metų..." Taip po sodžių bobos godžios išmintingus svaido žodžius.

II. O Tamošius vyras rimtas: Jis nemėgsta žodžiais imtis. Kam trankytis čia po svietą. Kad Elzbieta tai Elzbieta... Gaila, žinoma, Onytės: Ją paims dabar kas kitas: Sekmadienį, žmonės sakė. Visas pulkas paskui sekė. Mus Tamošius širdį skauda. Tartum gaila, tartum griaudu. Bet tiek to, ką bedarysi. Pėsčias raito nepavysi. Jei taip reikals pavirto.— Tai, matyt, taip buvo skirta...

III. O tetulė pajaunėjo... Kiauras dienas bėgineja Nuo Tamošiaus pas Elzbieta. Moko, kaip gyvent ant svieto: Prie gyvenimo juos ruošia: "Pamatysite vaikeliai. Kas iš jų išėiti gali... Kaip karveliai sau burkuosit. Ir tetulė minavosit. Jei ne tas prakeiktas Mikas... Laimė but senai įvykus... Tai važiuokit, Tamošeli. Jus greičiau pas kunigėlį". —"Eik, tetule, duok pakajų. Ar čia striokas jau, ar ką jau"...

IV. Nesukbėdamas Tamošius Su Elzbieta vestis ruošė... Viskas, rodos, puikiai vyko... Bet nežinot jį dar Miko! Dėdė Mikas—tikras plienas. Nukariaus jis pulką vienas. Niekas taip dar nekariavo: Viską pastatyt ant savo. "Ką jūs manot? Vai, Dievuli, Nusileisti prieš tetulę, Kad iš juoko valsiūs kauktų? O kad ji kur nesulauktų?" Trenkė kumščiu taip į stalą. Kad Tamošius net nubalo.

V. "Kas čia tau toksai do karštis, Ko tau prie Elzbieta verztis? Neklausyk ką senė stena; Persą ji tau merga seną. Ji tik tavo namą tepa... Kad nebut čia jos nė kvapo! Vakaraš, pardavęs grūdus, Del tavęs pragėriau pudą Pas Leibuką su Garborium. Mes tave apvesdint norim. Tik nebut toksai išjęs. Ona dar biskutį spiras, Bet tėvai priversti gali: Negi eis prieš tėvo valią. Apie Oną dabar sukas. Kaž koks pienburnis Klimukas, Bet jis plikas, kaip tūvikas— Neisdegs šis jų dalykas. Mes abudu su Garborium Oną tau paskirti norim. Tik žiūrėk, nebut tu bulius.— Ne klausyk kvailes tetulės." —"Ei dėduli, duok pakajų! Tai jau vėl pradėt, ar ką jau?"

VI. Ir gyvenk dabar ant svieto! Šitas Oną, tas Elzbieta... Mus Tamošius galva sukas. Ir akis aptraukė rukas. Šypsos palubės nušvitę. Tartum mato jis Onytę, Tartum vėl Elzbieta matos. Tartum sukas kažkoks ratas. Ir surask dabar teisybę! Tampo žmogų įsikibę. Šitas Oną, tas Elzbieta.— Ir gyvenk dabar ant svieto. O, bet, dar tas Klimukas— Kad jam sprandą kaip nusukus! Ir Tamošius galva sukas. Ir akis aptraukė rukas.

VII. Bet Tamošius—vis Tamošius; Maunas nesukubom kaliošius, Velkas kailinius iš lėto— Baisiai jam nesinorėtų Vėl važiuot pas tą Garborių. Na, bet dėdė šitaip nori. Reiks jau žygs padaryti. Reiks dar kartą pabandyti.— Gal but ir sutiks Onytė... Taip Tamošius murma basu. Bet širdy kaž-kaip nedrašu: Tokia šviesi ten šeimyna.— Nei kalbėti kaip nežino. Nei kaip elgtis, nei sėdėti. Nei kaip rankas pasidėti. Žodžiu, ten Tamošius varžo. Jaučias, kaip žuvis po varžą. Štai, bepigia pas Elzbieta: Čai jis jaučias savo vietoj.

IV. Ore širmis nerimauja. Žvengia, koja vartus griauja. O Tamošius vis išlėno... Dėdė ragina sunėgą: "Štai, žiūrėk, ką širmis daro! Širmis lemia tau į gerą. Taip, kai žirgas šitaip žvengia, Šeiminkui puotą rengia. Ženkla aš žinai kiekvieną. Seksis mums tikrai šiandieną. Tik greičiau gi tu krapštykis!" Rėkia dėdė vėl supykęs. —"Ei, dėduli, duok pakajų! Nepaspėjim mes, ar ką jau?"

VIII. Staiga... Čia stebuklai daros... Verias durys iš kambaros. Ir į vidų su kačerga Šoko, kaip pasiutus, merga. O paskui įvrsta kuliu Susijaudinus tetulė. Ir kaip šoks jos plusti dėdė: "Ak tu, senkėlmi, begėdi! Šitaip tujai žmones ēdi! Šitaip tvirkini tą vaiką! Kaip tave dar žemė laiko... Kad tavęs—nei kvapo šičios. Nešdinkis tuoj lauk iš grėčios!" Rėkia jos, lyg but čia miškas, Keikiasi, kaip iš kantičkos. O, be to, pašėlus merga Lenda muštis su kačerga.

IX. Dėdė Mikas nusisplovė. Durimis įpykęs sovė Ir paniūręs, susilenkęs Nuzingsniavo pro palanges. O tetulė su Elzbieta Ėmėsi Tamošius rieti: "Va, Tamošium, kas tai manė, Kad klausytum durnio senio? Juk matai, jis jau pamišo. Jis visur liežuvį kiša... O tu vyras toks protingas, Kam jis tau bereikalingas?... Tad jei nori, Tamošeli,— Tai tuojau—pas kunigėlį"— Šitaip pabaigė tetulė Minkštu balsu, kaip priguli.

O Tamošius, atsidusęs, Pažvelgė iš vienos pusės Į paraudusį Elzbieta. Į jos ranką tvirtą kieta. Kuri laikė dar kačergą... "Ištiesų—ji nieko merga"... Nusprendė tyliai Tamošius, Ir sugurgzdino kaliošiais. "Kad važiuoti, tai važiuoti, Nėra ko čia daug galvoti!"

X. Kai Tamošius su Elzbieta Užėmė važyje vietą. Kai tetulė juos žegnojo,— Širmis kasė sniegą koja. Širmis skubės, nerimavo Vežti šeiminką savo, Vežt Tamošius į tą vietą. Kur suris jį su Elzbieta... "Na, tai kaipgi, Tamošeli, Ar tu nepabėgsi vėlei?" —"Eik Elzbutė, duok pakajų, Ar aš boba jau, ar ką jau." K. Alijošius.

BISKIS ZOOLOGIJOS. Atėjo restoraną pažįstamas svečias ir klausia, kokie šian-dien pietūs. Savininkas siulo zuikienos. Sako, šviežutėlė ir la-bai gera. —Gera, atnešk man tos zui-kienos,—sako svečias. Restorano savininkas nuėjo virtuvėn ir liepė virėjui, kad pri-ruošyt gerą kėpsnį, o pats tuo tarpu sugrįžo prie svečio da pa-sišnekėt. Svečias jo ir klausia: —O kur gi tas jūsų katinas, ką čia vis voliodavosi, toks rie-bus? —Katinas vakar pastipo. —A, tai labai gaila!—sako svečias.—Bet žinai ką, tamsta? Mano apetitas persimainė. Ge-riau atnešk man tamsta keptų kiaušinių su lašiniais, o ta zui-kiena tegul palieka kam kitam.

APSIVĖDĖ DIDŽIAUSIS VYRAS.

Siomis dienomis Los Angeles mieste apsiavėdė Ralph Madsen, kuris yra 7 pėdų ir 6 colių ugio ir yra skaitomas didžiausiu vyru visame pasaulyje. Greta jo parodyta ir jo žmona, Verna Marie Rice.

Philadelphia, Pa.

KNYGOS GAUNAMOS "KELEIVIO" KNYGYNE.

Apie Dievą, Vėlinę, Dangų ir Praga-
rą. Parašė Robert G. Ingersoll, gar-
sianasis pasaulyje kalbėtojas ir Bi-
blijos prietarų naikintojas. 72 pus-
lapių. Kaina 25c.
"O. S. S." arba Šilubinė Iškilmė.—
Vieno akto farsas, labai juokingas
ir geras perstatymui. Kaina 15c.
Kunigo Meilė. Vieno veiksmo Kome-
dija. Parašė Ben. Rumsas. Juokin-
gas veikalelis. Dalyvauja 2 vyrai ir
2 moterys. Abu veikaleliai vienoje
knyguteje. Kaina 25c.
Nihilistai. Tragedija trijuose aktuose.
Veikalas perstatu mažamam caro
Aleksandro II. Labai puikus ir nesu-
tikiai senoj perstatomas veikalas. Iš-
vis reikalaujamos tik 28 ypatos.
So. Boston, 1913, pusl. 61 25c.
Svento Antano Stebuklas. Dviejų ve-
ikimų komedija. Perstatymui reikia
10 aktorų, 8 vyrų ir 2 moterų, lo-
simas užima apie 2 valandas. 25c.
Zingisnis Prie šviesos. Vieno akto vaiz-
delis ir monologas. Našlaitė. Parašė
K. S. Lietuvalaitė. So. Boston, Mass.
1914 m., pusl. 23 10c.
"Salomėja". arba kaip buvo nukirsta
sv. Jonų galva. Drama viename
akte, parasyta garsaus anglų rašti-
ninko. Vertėti kiekvienam per-
skaityti. 25c.
Džian Bambos Spyčiai.— Ir kitos fo-
nės. Daugiau juokų, negu Ameri-
koj mumsa. Šioje knygoje telpa net
72 "Džian Bambos spyčiai", eilės,
pasikalbėjimai, humoristiški straips-
niukai ir juokai. Antra pagrainta
laida. 128 pusl. 25c.
Monologai ir Deklamacijos. Šioje kny-
goje telpa daugybė naujų, labai gra-
žių ir juokingų monologų ir deklama-
cijų. Visokios temos: darbininkiškos,
revoliucionieriškos, tautiškos, humo-
ristiškos ir laisvamaniškos. Visos
skambios, visos geros. Tinka viso-
kiems apvaikšėjimams, baliams,
koncertams ir tt. Antra pagrainta
laida. So. Boston, 1914 m. 25c.
Ar Buvo Visuotinis Tvanas?—Kaip
Nojus galėjo surinkti į kelias die-
nas visų veislių gyvūnus, kurie gyve-
na išsimeję po visą žemės kamuolį?
Kaip jis galėjo tuos gyvūnus prasto
savo arko sutalpinti? Iš kur ėmėsi
tik vandens, kad visą žemę apsem-
tų? Kur tas vanduo dabar yra? Kaip
iš Nojus seimynos galėjo atsirasti
po tvano juodveidžiai, raudonveidžiai
ir kitų veislių žmonės? Šitie ir šim-
tai kitų klausimų, į kuriuos negali
atsakyti jokis kunigas, yra nuosakiai
ir aiškiai išdėstyti šitam veikale.
Knyga be gaido idomi. Kas žodis—tai
faktas; kas sakinytis—tai naujas ku-
nigas argumentas griuva. Mokslas ir
mokslas nuo pradžių iki galo. Kai-
na 25c.
Žemė ir Žmogus. Labai idomi ir pamo-
nanti. Parašė Z. Aleksa. 76 p. 25c.
Kinanti knyga. Iš jos sužinosi, kaip
žmogus gyveno šioje senovėje, kaip
jis kovojo su gamta ir kaip civilizavo-
si. Daugelis paveiklų įvairių rasinių
žmonių, vyrų ir moterų. Pagal E. Re-
liu parašė Z. Aleksa. So. Boston,
Mass., 1912 m., pusl. 63 25c.
Kodėl Aš Netikiu į Dievą? — Arba
Tikėjimo Kritika. Kiekvienas geras
katalikas ir laisvamaniškas privalo ją
perskaityti. 64 pusl. 25c.

KELEIVIS
253 Broadway
South Boston, Mass.

